

poprzed. 6.10. 89
ef.

poprzedni nr K: 45

K: 45 ef

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
z Wojskowej Służby Polek

ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186

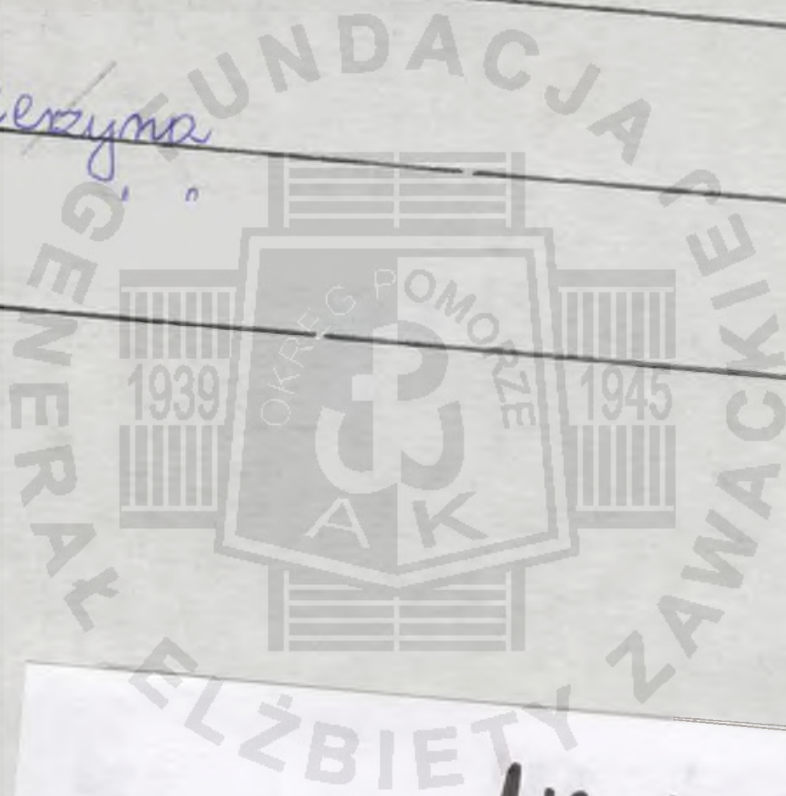
fax: 0048 56 65 22 186; e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

KI 1456 16 25 127; REGON 1370502736

KRS 000041992

NIP 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Kościuszyna

Kościuszyna
JOW „Gr. Pom.”

Jahn Marta
z d. Langmesser

MK: 45/45 Pom.¹

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Johan Marta

I: K: 45/45 Pom.

Kościelnyna 10 W. Gpył Pom.⁴

I./1. Relacja k. 1 s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie brak

I.1) RELACJA - Jahn Marta

Relacja własna, Kosciuszka, XII. 1974,
mkps, s. 1 k. 1

Maszynopis tej samej relacji, s. 2-3. k. 1

J A H N Marta z d. Langmesser ur. 10 marca 1901r. w Rembielszp. Gdańsk
Rodzice: Józef i Maria zd. Wolf. Pochodzenie robotnicze. Mąż z zawodu
był kierowcą.

Obecnie zamieszkuje w Kościerzynie ul. W. Fornalskiej 19.

Przed wojną mieszkaliśmy w Skarszewach i Garczyńcu. Od roku 1937 za-
mieszkaliśmy w Kościerzynie, gdzie mąż pracował jako kierowca u pry-
watnych właścicieli samochodów. Podczas okupacji mąż prowadził samo-
chód dr. Zawadzkiego. Oboje należeliśmy do tajnej organizacji "Gryf
Pomorski". Opatrzyliśmy różnych ludzi podziemio, dostarczaliśmy,
żywność, odzież. Mąż dostarczał broń. Jeździł z dr. Zawadzkim często
w nocy do rannych, aby udzielić pomocy, opatrzyć rany. Pod koniec
kwietnia 1944r. nastąpiło aresztowanie dr. Zawadzkiego i innych.
Zabrali również i mnie z mężem rano o 5-tej na Gestapo. W południe
tego samego dnia przewieźli nas wszystkich do Gestapo w Gdańsku.
Po spisaniu personali wrócono mnie do celi i przez dwa dni głod-
zono. Tam przesiedziałam 1/2 roku, przesłuchiowano mnie kilkanaście
razy w tym czasie i to na ten sam temat tj. działalności party-
zantów Szolewskiego oraz mojego męża (ps! Fiat) i innych. Do końca
nie przyznałam się, wyperłam się wszystkich i wszystkiego - mówi-
łam nikogo nie znam i nic nie wiem. Nie wierzone mi, dlatego tortu-
rowano mnie, bito i kopano. W celi leżałam na gołym cemencie, stąd
do tej pory choruję na przewlekły gościec. Mąż za swą działalność
został rozstrzelany w Gdańsku pod koniec lutego 1945r. Mnie z br-
aku dowodów zwolniono. Wróciłam do domu, gdzie na mnie czekały nielet-
nie dzieci w wieku 10 i 3 lata, którymi podczas mojego ppzebywania
w więzieniu opiekowała się moja rodzina. Wracając do domu pozostałam
bez środków do życia, od nikogo nie otrzymałam żadnej pomocy, dlate-
go zmuszona byłam pracować gdziekolwiek aby przetrwać wraz z dziećmi
mi. W roku 1946 otrzymałam rentę rodzinną, jednak to nie wystarcza-
ło na moje i dzieci utrzymanie, toteż podjąłm pracę zarobkową ja-
ko pomoc kuchenna i woźna. Tak w trudnych warunkach wychowałam 5 dzie-

- 7 -

457 Pam 3

ci, które później zaczęły pracować same na siebie. Obecnie pobieram własną wypracowaną rentę inwalidzką.

Jahn Marta

Zgodnie z oryginałem

M. Jahn

17. XII. 74

II. Materiały uzupełniające relacje:
Jahn Marta

1. Biogram Marty Jahn opracowany przez Andrzeja Gąsiorowskiego (frag. pochodzi z biogramu męża Janna Aleksandra Marcina - mpis. k. 1 str. 1

Jahn Aleksander Marcin
Był żonaty z Martą z d. Langmesser urodzoną 10 III 1901 r., która pomagała mu w działalności konspiracyjnej. Aresztowano ją w końcu kwietnia 1944 r. w Kościerzynie i przewieziono do siedziby gestapo w Gdańsku. Przez kilka miesięcy była przesłuchiwana na temat kontaktów męża z oddziałem partyzanckim J. Szalewskiego. Pomimo tortur nie przyznała się do działalności konspiracyjnej. Pozostawała w areszcie śledczym do pierwszej rozprawy męża w X-XI 1944 r., na którą doprowadzona została przypuszczalnie w celu wywarcia na niego presji. Po zwolnieniu wróciła do Kościerzyny, gdzie mieszkała też po wojnie. W dniu 14 IX 1973 r. przekazała OKBZH w Gdańsku krótką informację o tragicznych losach męża.

AMSt.,teczka personalna Nowaczyka A., sygn. I-III-11274, rel. Łangowskiej M., Szalewskiego J., Szalewskiej S.; AP AK, T.: Jahn M. (tu informacja, że był razem z żoną członkiem TOW "Gryf Pomorski") OKBZPNP-IPN w Gdańsku, sygn. S 1/72 - 12/6, oświadczenia Zawackiego S., Jahn M., Szalewskiego J.

Andrzej Gąsiorowski

Fragment biografii Marty Jahn pochodzi z biogramu, który został umieszczony w cz. 4 "Stownika biograficznego konspiracji pomorskiej 1939-1945" - męża Jahna Aleksandra Marcina ps. "Tiat".
wyd. X 199

T: SK: 45/45 Pom.

Trasw

Jahn Marta
v. Marta informacyjna
k. 5

15

16 - pomoc partyi zambom. Gryt'

1.
 2. Pocz/45
 3. G. ryt
 Wascienym
 4. Jahn Marka 5. 2 d. Laugmesser 2
 6. 7. Jahn
 8. Jozef i Maria 9. ur. 10. 05. 1901 r. Reubielsko
 2 d. Wolf pow. G. Olauk
 10. Muscienym, ul. 11. areszt. 10 - 1944
 Fornalska 19
 12. Rel. Stasua
 X 168 / 19379
 MW 23136
 ELŻBIETY
 Warte

Podarunek podarunkowemu "Gryf"

Koscielna
4

Jahnowa

Zołnierz oddziału "Szyzki"

T. Greinke H., insp Tczew I/s 1

MG 97

Jahn Marta

Gościerzyn
5

Prebywała w areszcie
śledczym gdańskiego gestapo i
szesnastka w sprawie męża
Jahna Aleksandra Marcina

rel: Jahn Aleksander Marcin

U-1008/1747 insp. Tuzer

Wz. X 189

Kościerzyna

Jahn

Marta

Kościerzyna

TCEM

Yahn Marta

ZESKANOWANE

